

Justyna Tomczak

Polish "misia"

Komentarz Justyny Tomczak do wystawy „Polish misia” w Galerii Imaginarium, 2014

Wszyscy pamiętamy pracę Natali LL, przedstawiającą modelkę w zmysłowy sposób konsumującą banana. Pozornie niewinna czynność zyskuje niejednoznaczny charakter. Przeradza się w erotykę. Podobny mechanizm w swoim najnowszym projekcie pt. Polish „misia” zastosował Borys Makary. Artysta starał się zobrazować silną relację, która łączy kobiety z pluszowym misiem. Zrobił to w sposób oryginalny. Chcąc podkreślić miłosne podejście do zabawki, sfotografował kobiety liżące misie. Lizanie również w tym projekcie kojarzy się z czymś dwuznacznym, perwersyjnym. Artysta, podobnie jak Natalia LL, czynność lizania połączył z pozornie zwykłym przedmiotem, który kojarzony jest głównie z dziećmi. W projekcie tym nabiera jednak szczególnego znaczenia. Miś sam w sobie wiąże się z poczuciem bezpieczeństwa, z dziecięcą niewinnością. Zestawienie pluszowej zabawki z wizerunkiem dorosłej kobiety może symbolizować jej tęsknotę za dzieciństwem. Artysta zakłada, że w dzieciństwie dziewczynki miały władzę nad misiem. Miś daje się bowiem wykorzystać, a uśmiech nie znika z jego pyszczka.

Bliższy kontakt z pracami ujawnia głębsze znaczenie pluszowej zabawki. Okazuje się bowiem, że spełnia ona funkcję fantazmatu, a nie dającego zaspokojenie fetyszu. Nie obiecuje możliwości realizacji kobiecych tęsknot, ale jest ich lustrzanym odbiciem. Miś staje się pierwszym obiektem uczuć kobiety. Obdarza go ona troską, ciepłem i bliskością, której również sama potrzebuje. Powierzchny kontakt z fotografiami Makarego może przestonić ich odbiór. Na pierwszy plan wysuwa się bowiem ich seksualny charakter. Zatrzymując się jednak na głębszej analizie pracy, warto zaznaczyć, że tak, jak dla kobiety miś może stać się odbiciem jej potrzeb, tak samo dla mężczyzny może stanowić element samopoznania.

Na zakończenie warto podjąć jeszcze jeden wątek, a mianowicie sposób prezentacji misia, który związany jest z tworzeniem, nie tyle wzorca, co raczej pewnego ujęcia męskości. Poprzez nagromadzenie różnorodnych znaczeń, miś staje się egzemplifikacją mężczyzny. Miś jednak jest jedynie zabawką, przedmiotem, który nie ma osobowości. Wywołuje to zatem pytanie, czy miś istnieje tylko dla kobiety?